

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України

**Програма з корекційно-розвиткової роботи
«РИТМІКА»**

**для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі
зниженим слухом)**

Укладач: Вовченко О.А., доктор психологічних наук, старший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

«Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії зі спеціальної педагогіки від 17 серпня 2022 року (протокол № 4).

Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 6.0044-2022.

Пояснювальна записка

Корекційно-розвиткова робота – це система заходів, що дозволяє вирішувати завдання своєчасної педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами, зокрема такими, що зумовлені порушенням слуху. Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які мають порушення слуху, є розвиток пізнавальних та емоційно-вольових процесів, формування позитивних рис особистості, варіативна адаптація до змінених умов; формування адекватної самооцінки та рівня домагань, як наслідок формування складових життєвої компетентності особистості.

Відповідно до сучасних підходів до визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки дитини у закладі освіти – освітні труднощі більшості дітей із порушеннями слуху класифікують як «функціональні (сенсорні)»; зниження слуху може зумовлювати й навчальні, соціоадаптаційні та інші труднощі, які в такому випадку мають вторинний характер, водночас також вимагають застосування відповідних педагогічних стратегій у вірній послідовності.

Корекційно-розвиткова складова освітнього процесу для дітей із порушеннями слуху реалізується за допомогою корекційно-розвиткових дисциплін, одна із них – музично-ритмічні заняття або «Ритміка». Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) спрямована на формування життєвих компетентностей і є складовою частиною музично-естетичного та фізичного виховання. Означена програма є продовженням Програми «Ритміка» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху.

Метою занять є всебічний і гармонійний розвиток дітей із порушеннями слуху, позитивний вплив на їх психофізичний розвиток за допомогою засобів музично-ритмічної діяльності.

Основними складовими занять з ритміки є виконання музично-ритмічних вправ, прослуховування і сприймання музики, виконання пісень та вокальних вправ, гра на музичних та шумових інструментах, інсценування музичних образів, творів, корекційно-розвиткові вправи щодо формування виразності мовлення, розвитку музично-ритмічних та складоритмічних відчуттів та слухового сприймання.

Для реалізації означеної мети на музично-ритмічних заняттях важливим є дотримання трьох основоположних принципів: системності, мультидисциплінарності та комплексності.

Зміст корекційно-розвиткового курсу з «Ритміки» для дітей із порушеннями слуху конкретизується основними завданнями, що реалізуються на музично-ритмічних заняттях: формування правильної постави, ходи; скоординованості, точності рухів; розвиток загальної та дрібної моторики; загальне фізичне зміцнення організму (опорно-рухової, дихальної, серцево-судинної, травної систем організму); розвиток слухового сприймання, пам'яті, уваги; формування просторових уявлень, плавності, гнучкості, виразності рухів; розвиток творчих здібностей,

художньо-образного мислення; ознайомлення з теорією музики, поняттям ритм, жанр музики, з елементами культури України і світу (через елементи танців, музику тощо); формування естетичного смаку, позитивної самооцінки; сприяння усвідомленню своєї індивідуальності та неповторності; підвищення рівня самоконтролю; створення умов для самовираження; позитивний вплив на психологічний стан учня (покращення емоційного стану, формування дружньої атмосфери у класі, створення «колективного духу» тощо).

Курс музично-ритмічних занять розраховано на 6 років (5-10 класи). Кожен рік навчання передбачає реалізацію завдань відповідно до шести розділів по 2 год. на тиждень – 70 годин на рік.

Структурні розділи програми «Ритміка»* :

1. Вступне заняття.
2. Вступ до музично-ритмічних занять.
3. Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи).
4. Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи.
5. Рухливі музично-ритмічні ігри.
6. Сприймання та відтворення музичних творів.

** Примітка. Структурні розділи програми є однаковими для початкової і основної школи, оскільки програма для 5-10 класів є логічним продовженням програми 1-4 класів. Різняться зміст занять, їх складність та кількість годин.*

Для старшокласників (5-10 класи) у програму введено тематичні роки навчання. Так у 5 класі учні та учениці вивчають танці та рухи українського народного танцю, відповідно рекомендовано відомі музичні твори українських композиторів. *Бажаним* є проведення занять з інших структурних блоків також під українську мелодику. 6 клас характеризується поглибленим вивчення українського народного танцю з ухилом на регіональні особливості танців, ігор та ін. У 7 класі буде продовжено вивчення українських танців, закріплення матеріалу історії українського танцю, рухів та особливостей мелодики. 8 клас присвячено вивченню основних рухів бальних танців та їх історії. 9 клас – рухам з латиноамериканських танців. 10 клас – вивчення сучасних танцювальних напрямів, основних рухів.

Вступне заняття

Заняття має організаційний характер (тривалістю 1 годину), на якому вчитель окреслює структуру та особливості майбутніх занять, пояснює правила безпеки на уроці. Основою такого заняття на початку курсу «Ритміка» є формування дисциплінованості, відповідальності, налаштовує учня на освітній процес після літнього відпочинку.

Вступ до музично-ритмічних занять

Заняття спрямовані на виклад теоретичного матеріалу з основ музичної грамоти, теорії музичної літератури тощо (тривалістю 2 години), який налаштовує на тематику занять певного навчального року. Заняття викладається на початку вивчення програми (на початку кожного року навчання), одразу після пояснень правил безпеки, і має за мету зацікавити учнів майбутніми заняттями з ритміки; сприяє розумінню вправ, танцювальних рухів, що будуть продемонстровані учням, необхідності формування умінь їх виконувати для гармонійного розвитку особистості.

Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи)

Музично-ритмічні вправи – це комплекс спеціальних вправ, що формують вміння орієнтуватися в просторі, розвивають координацію рухів, їх точність і граційність, загальну та дрібну моторику, зміцнюють та корегують руховий апарат (поставу, ходу) і мають бути узгоджені з темпом, ритмом, характером музичного супроводу. Головною метою таких вправ є зміцнення, корекція і розвиток рухового апарату: оволодіння рівновагою; координацією рухів рук із рухами ніг, тулуба, голови; виправлення сутулості, клишоногості, покращення м'язового тону та ін. Виконуючи вправи з означеного розділу учні навчаться орієнтуватися у просторі, а саме, шикуватися, перешиковуватися, ходити та бігати ланцюжком, змійкою тощо, маршувати у певних напрямках, крокувати під супровід різних рухів, змінюючи їх під відповідні музичні сигнали, бігати у різних стилях та темпах та багато іншого. Під різний музичний супровід діти виконуватимуть вправи для верхньої частини тулуба (голови, шиї, плечей, рук) та нижньої (махи ногами, стрибки, присідання) на сильні та слабкі акценти у музиці, з одночасним проказуванням промовок чи коротких віршів. Від так, музично-ритмічні вправи сприяють розвитку слухового сприймання, слухової пам'яті, уваги; формуванню та розвитку відчуття ритму, вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом. Основна задача вчителя під час навчання учнів із порушеннями слуху не лише вимагати засвоєння та чіткого виконання вправи (руху), а, насамперед, його ритмічне виконання та зміна/чергування під заданий музичний супровід.

До комплексу музично-ритмічних вправ входить: ходіння, крокування, біг, шиккування, стрибки, присідання, ритміко-гімнастичні вправи, вправи з предметами, розслаблюючі релаксуючі вправи. Вправи з означеного комплексу взаємопов'язані та готують учнів до навчання та виконання танцювальних рухів, елементів українських народних танців та танців народів світу.

Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи

Основу означеного розділу складає два напрямками підготовки: по-перше, підготовчі вправи до танців, по-друге, танцювальні рухи, танці. Підготовчі вправи формують у учнів необхідні рухові навички під музику для виконання танців, а, власне, з танцювальних рухів складається і сам танець.

До танцювальних рухів включено елементи українських народних танців, українських регіональних танців, бальних, латиноамериканських та сучасних рухів. Усі танці можна виконувати індивідуально, в парах та усім класом.

Даний розділ містить також танцювальні імпровізації. Вони дають змогу творчо самореалізовуватися, виражатися, розвивати фантазію, уяву учня, артистичність, сприяють зменшенню психофізичного напруження та ін. Для вчителя імпровізації допомагають зрозуміти, по-перше, наскільки учень оволодіває і запам'ятовує матеріал (диференційованість та різноманітність елементів, які використовує учень в імпровізації, їх точність виконання), по-друге, розвиток слухового сприймання (вчасний вступ, зміна рухів відповідно до мелодики).

Рухливі музично-ритмічні ігри

Вправи, що входять у розділ музично-ритмічних ігор спрямовані на розвиток слухового сприймання, мовлення, загальний фізичний розвиток та зміцнення усього організму, сприяння емоційному розслабленню, налагодження колективних взаємин, розвиток культури спілкування учнів один з одним, формування позитивного мікроклімату та дружньої атмосфери у класі, колективного духу, на формування та розвиток таких фізичних якостей як спритність, витривалість, сила. Основними компонентами цього комплексу вправ є ігри-імпровізації, ігри-естафети, ігри з предметами, ігри на координацію, пластику та витривалість та такі важливі ігри для дорослого життя, як ігри на командоутворення. Головною метою музично-ритмічних ігор є навчання через гру!

Сприймання та відтворення музичних творів

Вправи даного розділу спрямовані на безпосередньо слухомовленнєвий розвиток (сприймання, відтворення) музичних творів (характер, темп, ритм, мелодіку, малюнок); розвиток уміння характеризувати музичний твір, копіювати почуті композиції наявними музичними інструментами, передавати її зміст рухами, музичними інструментами, формування позитивного емоційного відгуку на музику і пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення, формування естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.

Розділ сприймання та відтворення музичних творів включає низку мовленнєвих вправ з фонетичної ритміки: розспівування, промовляння приказок, скоромовок, віршів, декламування тексту.

Методики розвитку сприймання музики передбачає інтенсивний розвиток слухового сприймання учнів з порушенням слуху (як із допомогою звукопідсилювальної апаратури, так і без неї), комплексне та різнобічне

використання тактильно-вібраційної чутливості, зорового сприймання музичних інструментів, виконавця (музичні кліпи, фільми та ін.), створення музичних композицій за допомогою рухів, предметів.

Примітка. Тривалість кожного розділу програми можна змінювати залежно від теми, мети і завдань уроку, залежно від потреби та спішності засвоєння матеріалу учнями.

Основні вимоги до проведення занять з курсу «Ритміки»:

- організація проведення занять у просторому приміщенні, яке обладнано необхідними музичними інструментами, апаратурою, дидактичним матеріалом;
- зручний, комфортний одяг та взуття учнів, що прийшли на заняття;
- планування та структурування занять, таким чином, щоб перехід від одного виду діяльності до іншого був логічним, послідовним, природним;
- побудова уроку має містити комбінацію таких аспектів: удосконалення навичок основних рухів, розвиток слухового сприймання, формування просторової орієнтації, розвиток уміння сприймати музичне мистецтво (відчувати музичну композицію, передавати її настрій тощо), вивчення елементів танцю, виконання розслаблюючих релаксуючих вправ, виконання вправ на імпровізацію;
- учитель може використовувати запропонований наприкінці програми перелік для музичного супроводу або на власний розсуд використовувати інший музичний матеріал, якщо він буде приємнішим та цікавішим для сприймання учнів. Головне – це дитина, її формування та розвиток!

5 клас

2 години на тиждень – 70 годин на рік

№ з/п	К-сть годин	Зміст	Очікуванні результати	Корекційно-розвиткова лінія
1	1	Вступне заняття Правила безпеки на уроці. Організаційні заняття.	Учень дотримується правил поведінки на занятті.	Формування дисциплінованості, відповідальності.
2	2	Вступ до музично-ритмічних занять Поняття про українські народні танці: ритм, темп, основні рухи. Роз'яснення, що навчальний рік буде присвячено вивченню українських народних танців, рухів, особливостей мелодики та народної музики України, народним іграм-забавам та ін, що були характерні	Учень знає, основні українські танці, рухи, розуміє та впізнає українські народні ритми, мелодики, може розказати історію походження танцю. Знає традиційні народні ігри та забави українців.	Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті.

		для українців.		
3	8	<p>Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи) Повторення матеріалу опанованого у початкових класах. Виконання усіх видів вправ у різному темпі, напрямках, позиціях тощо: ходіння, шикування, маршування, біг, підскоки, стрибки, виконання усіх ритміко-гімнастичних вправ, виконання рухів з предметами та релаксуючі вправи для всього тіла. <i>Розслаблюючі, релаксуючі вправи:</i> сидючи ноги навхрест (поза лотоса) учень вміє розслабити руки, плечі, сину та знову їх напружити; в положенні лежачи учень може розслабити потім напружити все тіло. (Музичні фрагменти по 3–5 хвилин звучання): та інші на вибір вчителя. <i>Орієнтовний музичний супровід:</i> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>Учень ритмічно виконує усі види вправ орієнтуючись на зразок, який демонструє вчитель (ходить, бігає, стрибає, нахиляє тулуб), вміє змінювати темп виконання вправ, напрям ходьби, маршування та бігу, ритмічно виконує рухи з предметами. Учень легко і самостійно орієнтується у просторі із дотриманням зазначених напрямів, намагається одночасно з іншими учнями починати і закінчувати рухи, вміє тримати дистанцію. Учень ритмічно та правильно виконує усі ритміко-гімнастичні вправи. Вміє розслабляти м'язи шиї, тулуба, кінцівок, виконуючи відповідні релаксуючі вправи за зразком, який демонструє вчитель.</p>	<p>Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування просторових уявлень. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом. Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
4	16	<p>Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи <i>Танцювальні рухи:</i> хода парами по колу; оплески, притупування на місці та у русі, рухи руками,</p>	<p>Учень знає основні елементи українського танцю, відповідно до музичного супроводу змінює ритм, темп рухів, ритмічно виконує кроки, оберти, стрибки,</p>	<p>Фізичний розвиток за зміцнення усього організму: загальної та дрібної моторики, серцево-судинної системи, дихальної, опорно-рухової тощо. Розвиток</p>

	<p>повертання долоні та кисті рук, напівоберти тулубом, пружне присідання, стрибки на двох ногах, підскоки, хоровод, звужування та розширення кола, поєднання рухів спочатку у композиції, потім у танець. Розучування характерних рухів для українського танцю: положення рук у дівчат та хлопців, плескання в долоні, по плечах, по колінах, плескання один з одним у долоні; вертання кисть, «качалочки» тулубом (ліворуч-праворуч) і руками; «колупалочка» ногами (переставляння ноги з носка на п'ятку), притупування, пружне напівприсідання з виставлянням ноги; танцювальний крок на носках, із підскоком, приставний боковий крок, широкий та ковзаючий. Кружляння по-одному, в парах.</p> <p><u>Розучування</u> таких основних українських танців та рухів до них: гопак, козачок, коломийка, гуцулка, українська полька та кадрили.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>присідання та інші рухи. Вміє відповідними рухами, оплесками передавати ритмічний малюнок мелодії. Орієнтується у просторі, дотримується і зберігає потрібну відстань одне від одного у хороводах, ритмічно та виразно рухається, намагається створювати певний музично-художній образ. Рухи виконує відповідно до характеру музики. Вчасно змінює рухи відповідно, спочатку, до зразку, який демонструє вчитель, пізніше, після ознайомлення з музичним супроводом, виконує та змінює рухи відповідно до зміни музики. Синхронно рухається у парах та у колективному танці. Знає танцювальні елементи та основні рухи таких українських народних танців як гопак, козачок, коломийка, гуцулка, українська полька та кадрили.</p>	<p>слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом. Розвиток швидкості реакції на звукові сигнали, розвиток художніх, музичних, творчих здібностей, формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, формування краси і виразності рухів, граційності, постави. Формування колективізму, культури спілкування, формування позитивних якостей характеру учня. Загальний розвиток особистості: ознайомлення з елементами національної культури (історичними звичаями, традиціями) України.</p>
--	--	--	--

5	20	<p>Рухливі музично-ритмічні ігри Передавання образів, імітування рухів свійських та домашніх тварин, що проживають на території України (хода ведмедя, хода зайця, хода курчата, індика, політ пташки, клювання зерна птахами та ін. Ігри: «Яструб і курчата», «Квочка», «Каблучка», «Пугач», «Кішка та котенята», «Ведмедик та пасіка». Українські народні ігри: «Подoliaночка», «Коза-Дереза»; «Пан-Коцький», «Ходить гарбуз по городу» та інші на вибір вчителя.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p> <p>Ігри з предметами, ігри-естафети, що починають змагання за музичним сигналом, та допомагають тренувати реакції на музичний сигнал, ігри на зміну темпу, динаміки пасивного та активного стану. Ігри: знайди своє місце» (в колоні, в колі, в парах, на стільцях тощо).</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u></p>	<p>Вміє передавати рухами різні образи, імітувати рухи тварин, сприймає та передає через рух музично-ігровий образ, частково або повністю передає його характер. Ритмічно та виразно виконує рухи в грі, змінюючи їх відповідно до динаміки або регістру музичного супроводу. Вчасно реагує зміною рухів на зміни у музиці, учень вчасно реагує на музичний сигнал (як сигнал початку гри, так і як сигнал зупинки, кінця гри). Ритмічно, вільно та вчасно виконує рухи з предметами. Дотримується правил безпеки під час ігор (не штовхається, слухає вчителя, поводить себе обережно та ін.)</p>	<p>Фізичний розвиток та зміцнення усього організму, сприяння емоційному розслабленню, налагодження колективних взаємин, розвиток культури спілкування учнів, формування позитивного мікроклімату у класі, дружньої атмосфери у класі, колективного духу. Формування та розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, легкість, спритність рухів</p>
---	----	---	--	--

		використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.		
6	23	<p>Сприймання та відтворення музичних творів</p> <p>Відтворення музичної композиції рухами та за допомогою допоміжних предметів (брязкалець, маракасів, мелофону, барабану, ложок та ін.)</p> <p>Приміром, прослуховуючи мелодію учень імітує тілом, рухами тулуба початок та кінець музичного звучання; зображає характер музики (весла, сумна); темп музики (швидкий, повільний); динаміка звучання (гучне, тихе).</p> <p>Музичними предметами учень створює певний музичний малюнок, за допомогою означених музичних інструментів акомпанує певному музичному твору, що звучить у класі.</p> <p>Учень прослуховуючи композиції впізнає та називає українські танці.</p> <p>Учень після прослуховування невеликої музичної композиції повторює її за допомогою будь-якого обраного ним музичного інструменту (брязкальця, мелофон,</p>	<p>Учень розрізняє та реагує рухами на звучання певної мелодії, визначає її початок, кінець, зміну темпу, ритму та характеру музичного супроводу. Вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики, що підбирає та змінює вчитель. Може назвати характер музичного супроводу, його гучність, темп (веселий чи сумний, тихий чи голосний, швидкий чи повільний). Узгоджує рухи із темпом музичного супроводу.</p> <p>Учень вміє акомпанувати певним музичним інструментом (маракасами, брязкальцями, барабаном та ін.) під час звучання музичного твору. Намагається сам створювати музику, давати їй характеристику (весела, сумна, швидка, повільна).</p> <p>Учень імпровізує та створює музичні композиції за</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики. Формування вміння сприймати музичні твори (характер, темп, ритм); передавати їх зміст словами, рухами, музичними інструментами. Формування позитивного емоційного відгуку на музику. Формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення, уяви, фантазії; заохочення та стимулювання до активної художньої діяльності, проявів імпровізації. Формування естетичного смаку. Сприяння усвідомленню своєї індивідуальності та неповторності. Формування позитивної самооцінки, світогляду, естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.</p>

	<p>трикутник, маракаси, ложки або просто плесканням в долоні). ПРИМІТКА: для прослуховування та наступного повторення вчитель має обирати дуже прості композиції, розміром не більше 4-5 музичних тактів.</p> <p>У положенні лежачи учень може повторити вірш за вчителем, проспівати певні звукові композиції чи поєднання літер. У положенні сидячи учень може за зразком вчителя під плескання у долоні прочитати ритмічну приказку, вірш чи скоромовку (на вибір вчителя, залежно від мовленнєвого та слухового розвитку учнів у класі з поступовим ускладненням протягом року). Використання вправ з логоритміки під музичний супровід українських народних пісень, приказок, скоромовок та ін.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>допомогою інструментів, що наявні у класі (маракасів, бубнів, барабанів, тарілок, брязкалець тощо). Може створювати композиції у парах та всім класом. Розспівується, пробує попадати в такт і ноту звучання, вчасно та одночасно вступає у пісню, музичну композиція, разом з іншими учнями. Визначає, розпізнає та реагує рухами, голосом на початок і кінець музичної композиції, вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики. Учень вправно узгоджує рухи із темпом музичного супроводу.</p>	
--	--	--	--

6 клас
2 години на тиждень – 70 годин на рік

№ з/п	К-сть годин	Зміст	Очікувані результати	Корекційно-розвиткова лінія
1	1	Вступне заняття Правила безпеки на уроці. Організаційні заняття.	Учень дотримується правил поведінки на занятті	Формування дисциплінованості, відповідальності.
2	2	Вступ до музично-ритмічних занять Продовження вивчення традиційних танців українців, особливостей їх виконання: ритм, темп, основні рухи. Роз'яснення, що навчальний рік буде присвячено вивченню особливостей народних українських танців, рухів, особливостей мелодики, історії та традицій танцю, народним іграм та ін, що були характерні для мешканців різних регіонів України.	Учень знає, основні українські танці, розрізняє особливості регіональних українських танців, знає основні рухи, розуміє та впізнає українські народні ритми, мелодику, може розказати історію походження танців. Знає традиційні народні ігри та забави українців різних регіонів.	Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті.
3	8	Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи) Виконання вправ у різному темпі, напрямках, позиціях тощо: ходіння, шиккування, маршування, біг, підскоки, стрибки, виконання ритміко-гімнастичних вправ, виконання рухів з предметами та релаксуючі вправи для всього тіла. <u>Розслаблюючі, релаксуючі вправи:</u> учень вміє розслабити руки, плечі, спину та знову їх напружити в	Учень ритмічно виконує усі види вправ орієнтуючись на зразок, який демонструє вчитель (ходить, бігає, стрибає, нахиляє тулуб), вміє змінювати темп виконання вправ, напрям ходьби, маршування та бігу, ритмічно виконує рухи з предметами. Учень легко і самостійно орієнтується у просторі із дотриманням зазначених напрямів, намагається одночасно з іншими учнями починати і	Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування

		<p>положенні сидячи, лежачи на спині та сидячі ноги навхрест. Для релаксуючих вправ (Музичні фрагменти по 3–5 хвилин звучання): та інші на вибір вчителя.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>закінчувати рухи, вміє тримати дистанцію. Учень ритмічно та правильно виконує усі ритміко-гімнастичні вправи. Вміє розслабляти м'язи шиї, тулуба, кінцівок, виконуючи відповідні релаксуючі вправи за зразком, який демонструє вчитель. Учень обережно та вправно передає предмети, дотримуючись правил безпеки. Виконує рухи у парах.</p>	<p>просторових уявлень.</p> <p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
4	20	<p>Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи</p> <p><u>Танцювальні рухи:</u> вивчення нових танцювальних рухів, притаманних українському танцю – доріжки, дрібушечки, танцювальні ходи з носка на каблук, ковзні кроки, біг, низькі тинки, вихилясники, вірьовочки, оберти парні на місці, оберти парні з просуванням, голубці.</p> <p>Повторення вивчених у попередньому році рухів українських танків – хода парами по колу; оплески, притупування на місці та у русі, рухи руками, повертання долоні та кисті рук, напівоберти тулубом, пружне</p>	<p>Учень знає та пам'ятає рухи з попереднього року навчання. Ритмічно виконує та повторює нові танцювальні рухи, кроки та позиції у відповідності до зразка, який демонструє вчитель та музичного супроводу. Учень знає основні елементи українського танцю, відповідно до музичного супроводу змінює ритм, темп рухів, ритмічно виконує кроки, оберти, стрибки, присідання та інші рухи. Вміє відповідними рухами, оплесками передавати ритмічний малюнок мелодії. Орієнтується у просторі,</p>	<p>Фізичний розвиток за зміцнення усього організму: загальної та дрібної моторики, серцево-судинної системи, дихальної, опорно-рухової тощо. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Розвиток швидкості реакції на звукові сигнали, розвиток художніх, музичних, творчих здібностей, формування пізнавального інтересу до</p>

		<p>присідання, стрибки на двох ногах, підскоки, хоровод, звукування та розширення кола, поєднання рухів спочатку у композиції, потім у танець. Розучування характерних рухів з предметами для українського танцю: для дівчат – рухи зі стрічками, з вінком, решетом, а також рухи вишивальниць, ткаць, льонарок тощо; для хлопців – присядки, повзунці, стрибками, яструбами та ін.</p> <p><u>Продовження розучування</u> таких основних <u>українських танців та повторення вивчених у попередньому році рухів</u>: гопак, козачок, коломийка, гуцулка, українська полька та кадрили. Вивчення гуцульських, лемківських, бойківських та буковинських танків: «Тропотянка», «Рахівчанка», «Дуба-танець», «Метелиця» та ін.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід</u>: використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>дотримується і зберігає потрібну відстань одне від одного у хороводах, ритмічно та виразно рухається, намагається створювати певний музично-художній образ. Рухи виконує відповідно до характеру музики. Вчасно змінює рухи відповідно, спочатку, до зразку, який демонструє вчитель, пізніше, після ознайомлення з музичним супроводом, виконує та змінює рухи відповідно до зміни музики. Синхронно рухається у парах та у колективному танці. Знає танцювальні елементи та основні рухи таких української народних танців як гопак, козачок, коломийка, гуцулка, українська полька та кадрили та регіональних танців: гуцульських, лемківських, бойківських та буковинських.</p>	<p>музичного і хореографічного мистецтва, формування краси і виразності рухів, граційності, постави. Формування колективізму, культури спілкування, формування позитивних якостей характеру учня. Загальний розвиток особистості: ознайомлення з елементами національної культури (історичними звичаями, традиціями) України.</p>
5	18	<p>Рухливі музично-ритмічні ігри</p> <p>Сюжетні ігри-танці з відображенням трудової діяльності: «Шевчики», «Лісоруби», «Льон» та ін.; ігри з народними героями: «Опришки»,</p>	<p>Учень намагається передавати рухами різні ігрові образи, відтворювати характерні рухи персонажів ігор відповідно до тексту пісні/музичної композиції</p>	<p>Фізичний розвиток та зміцнення усього організму, сприяння емоційному розслабленню, налагодження колективних взаємин, розвиток</p>

		<p>«Аркан» та ін.; народно-побутові ігри: «Катерина», «Волинянка», «Горлиця»; ігри-імітації явищ природи: «Гонивітер», «Зіронька», «Дощик»; ігри-імітації звірів та птахів («Гусак», «Козлик», «Бичок»).</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	чи тексту гри.	культури спілкування учнів, формування позитивного мікроклімату у класі, дружньої атмосфери у класі, колективного духу. Формування та розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, легкість, спритність рухів.
6	21	<p>Сприймання та відтворення музичних творів</p> <p><u>Спів та розспівування</u> в діапазоні першої та другої октав (по-одному, подвоє, всі разом). Використання вправ з логоритміки під музичний супровід українських народних пісень, приказок, скоромовок та ін. У положенні лежачи учень може повторити вірш за вчителем, проспівати певні звукові композиції чи поєднання літер. У положенні сидячи та лежачи учень може за зразком вчителя під плескання у долоні прочитати ритмічну приказку, вірш чи скоромовку (на вибір вчителя, залежно від мовленнєвого та слухового розвитку учнів у класі з поступовим ускладненням протягом року).</p> <p><u>Прослуховування музичних композицій та їх акомпанемент</u> (музичними</p>	<p>Учень намагається повторювати пісні, розспівується, пробує попадати в такт і ноту звучання, вчасно та одночасно вступає у пісню, музичну композиція, разом з іншими учнями. Визначає, розпізнає та реагує рухами, голосом на початок і кінець музичної композиції, вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики, що підбирає та змінює вчитель. Може назвати характер музичного супроводу, його гучність, темп (веселий чи сумний, тихий чи голосний, швидкий чи повільний). Узгоджує рухи із темпом музичного супроводу.</p> <p>Учень вміє акомпанувати певним</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики. Формування вміння сприймати музичні твори (характер, темп, ритм); передавати їх зміст словами, рухами, музичними інструментами. Формування позитивного емоційного відгуку на музику. Формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення, уяви, фантазії; заохочення та стимулювання до активної художньої діяльності, проявів</p>

	<p>інструментами, брязкальцями, барабанами, трикутником, дзвіночками, маракасами, ложками тощо). Сприймання на слух певного ритмічного малюнку та повторення його за вчителем оплесками, простукуванням (або певним інструментом). ПРИМІТКА. Розмір композиції залишається таким як і попереднього року - не більше 4-5 музичних тактів.</p> <p>Розучування мелодій та пісень на слух.</p> <p><u>Прослуховування музичних творів</u> (у записі або у живому виконанні вчителя). Обговорення їх, опис (ритм, настрої, характер, темп. Розрізнення, визначення та опис особливостей маршу, вальсу, польки, колискової.</p> <p>Прослуховування та обговорення класичних музичних композицій на фортепіано, флейті, скрипці, гітарі та ін. Розрізнення та визначення специфіки звучання означених інструментів.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>музичним інструментом (маракасами, брязкальцями, барабаном та ін.) під час звучання музичного твору. Намагається сам створювати музику, давати їй характеристику (весела, сумна, швидка, повільна).</p>	<p>імпровізації. Формування естетичного смаку. Сприяння усвідомленню своєї індивідуальності та неповторності. Формування позитивної самооцінки, світогляду, естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.</p>
--	---	--	--

7 клас
2 години на тиждень – 70 годин на рік

№ з/п	К-сть годин	Зміст	Очікуванні результати	Корекційно-розвиткова лінія
1	1	Вступне заняття Правила безпеки на уроці. Організаційні заняття.	Учень дотримується правил поведінки на занятті	Формування дисциплінованості, відповідальності.
2	2	Вступ до музично-ритмічних занять Роз'яснення що навчальний рік буде присвячено вивченню класичних бальних танців, особливостей їх виконання: ритм, темп, основні рухи та історію їх появи (країни, де вони зародилися). Протягом року буде вивчено особливості мелодики, традицій танцю та ін.	Учень знає, основні танці бальної програми, знає основні рухи, розуміє та впізнає ритми, мелодику, може розказати історію походження танців.	Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті.
3	7	Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи) Виконання вправ у різному темпі, напрямках, позиціях тощо: ходіння, шиккування, маршування, біг, підскоки, стрибки, виконання ритміко-гімнастичних вправ, виконання рухів з предметами та релаксуючі вправи для всього тіла. <u>Розслаблюючі, релаксуючі вправи:</u> учень вміє розслабити руки, плечі, спину та знову їх напружити в положенні сидячи, лежачи на спині та сидячі ноги навхрест.	Учень ритмічно виконує усі види вправ орієнтуючись на зразок, який демонструє вчитель (ходить, бігає, стрибає, нахиляє тулуб), вміє змінювати темп виконання вправ, напрям ходьби, маршування та бігу, ритмічно виконує рухи з предметами. Учень легко і самостійно орієнтується у просторі із дотриманням зазначених напрямів, намагається одночасно з іншими учнями починати і закінчувати рухи, вміє тримати дистанцію. Учень ритмічно та	Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування просторових уявлень.

		<p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>правильно виконує усі ритміко-гімнастичні вправи. Вміє розслабляти м'язи шії, тулуба, кінцівок, виконуючи відповідні релаксуючі вправи за зразком, який демонструє вчитель. Учень обережно та вправно передає предмети, дотримуючись правил безпеки. Виконує рухи у парах.</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
4	22	<p>Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи</p> <p><u>Танцювальні рухи:</u> вивчення рухів з таких танців як вальс, танго, фокстрот, елементи квікстепу (швидкого фокстроту). Повороти, стрибки, підстрибування, пришвидшення руху, сповільнення руху, зміна рук та позицій танцювальної пари під час танцю, кружляння, ковзання, пластичність рухів руками та ін.</p> <p><u>Музично-танцювальні імпровізації:</u> учні чують музику, під яку зазвичай виконуються танці класичної бальної програми і з вивчених, простих рухів самостійно танцюють, імпровізуючи та комбінуючи рухи, залежно від</p>	<p>Ритмічно виконує та повторює нові танцювальні рухи, кроки та позиції у відповідності до зразка, який демонструє вчитель та музичного супроводу. Учень знає основні елементи бальних танців, відповідно до музичного супроводу змінює ритм, темп рухів, ритмічно виконує кроки, оберти, стрибки, присідання та інші рухи. Учень виразно, правильно, синхронно і ритмічно виконує елементи танцювальних рухів. Вміє відповідними рухами передавати ритмічний малюнок мелодії. Орієнтується у просторі, дотримується і зберігає потрібну</p>	<p>Фізичний розвиток за зміцнення усього організму: загальної та дрібної моторики, серцево-судинної системи, дихальної, опорно-рухової тощо. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Розвиток швидкості реакції на звукові сигнали, розвиток художніх, музичних, творчих здібностей, формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного</p>

		<p>музичного супроводу. ПРИМІТКА. Вчитель може надавати для прослуховування класу чи кожному окремо (по черзі кожному учню) невеликі музичні комбінації з декількох видів танців по 1 хвилині протягом 3-5 хвилин, учні ж мають вгадувати види танців, але відповідь давати не вербально, а показувати це елементами відповідного танцю.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>відстань одне від одного. Намагається створювати певний музично-художній образ. Рухи виконує відповідно до характеру музики. Вміє імпровізувати та створювати певний танець під запропонований музичний твір, передає ритмічний малюнок музики, відзначає рухами музичні акценти.</p>	<p>мистецтва, формування краси і виразності рухів, граційності, постави. Формування колективізму, культури спілкування, формування позитивних якостей характеру учня. Загальний розвиток особистості: ознайомлення з елементами світової культури (історичними звичаями, традиціями) країн світу).</p>
5	16	<p>Рухливі музично-ритмічні ігри: Ігри з предметами: гра з м'ячем «Печена картопля», «15-цятки», «Істівне-неістівне»; гра з бубном «Швидкий бубон» («Хто швидше вдарить у бубон»), «Тихий-голосний бубонець»; ігри естафети; командні ігри; різні можливі ігри на швидкість, координацію та пластику дитини.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>Виконує ігри з предметами, змінюючи рухи відповідно до динамічних реєстрових та темпових змін музичного супроводу; вміє координувати ритміку мови і рухи. Дотримується правил безпеки, не штофхається, знаходить спільну мову під час командних ігор, намагається скоординовано рухати тілом, проявляє пластичність та витривалість тощо.</p>	<p>Фізичний розвиток та зміцнення усього організму, сприяння емоційному розслабленню, налагодження колективних взаємин, розвиток культури спілкування учнів, формування позитивного мікроклімату у класі, дружньої атмосфери у класі, колективного духу. Формування та розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, легкість, спритність рухів. Розвиток культури спілкування учнів, формування колективізму,</p>

				товариськості. Розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, легкість. Розвиток творчих здібностей. Психологічне розслаблення. Позитивний вплив на нервову систему.
6	22	<p>Сприймання та відтворення музичних творів: <u>Спів та розспівування</u> в діапазоні першої та другої октав (по-одному, подвоє, всі разом). Використання вправ з логоритміки під музичний супровід, промовляння приказок, скоромовок та ін. (на вибір вчителя, залежно від мовленнєвого та слухового розвитку учнів у класі з поступовим ускладненням протягом року). Музичне декламування (читання з листа певного невеликого уривку тексту – будь-якого за змістом) – в голос під певний музичний супровід, неначе розспівуючись.</p> <p>ПРИМІТКА. Це дає змогу учневі позбутись певних мовленнєвих недоліків вимови, знімає психологічні бар'єри, робить заняття цікавим та невимушеним.</p> <p><u>Прослуховування музичних композицій та їх акомпанемент</u> (музичними</p>	<p>Учень намагається повторювати пісні, розспівується, попадає в такт і ноту звучання, вчасно та одночасно вступає у пісню, музичну композицію, разом з іншими учнями. Визначає, розпізнає та реагує рухами, голосом на початок і кінець музичної композиції, вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики, що підбирає та змінює вчитель.</p> <p>Учень декламує текстові фрагменти наспівно під певний музичний супровід.</p> <p>Може назвати характер музичного супроводу, його гучність, темп (веселий чи сумний, тихий чи голосний, швидкий чи повільний). Узгоджує рухи із темпом музичного супроводу.</p> <p>Учень вміє акомпанувати певним музичним інструментом</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики. Формування вміння сприймати музичні твори (характер, темп, ритм); передавати їх зміст словами, рухами, музичними інструментами. Формування позитивного емоційного відгуку на музику. Формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення, уяви, фантазії; заохочення та стимулювання до активної художньої діяльності, проявів імпровізації. Формування естетичного смаку. Сприяння усвідомленню своєї</p>

	<p>інструментами, брязкальцями, барабанами, трикутником, дзвіночками, маракасами, ложками тощо). Сприймання на слух певного ритмічного малюнку та повторення його за вчителем оплесками, простукуванням (або певним інструментом). ПРИМІТКА. Розмір композиції необхідно збільшити до 7-8 музичних тактів (залежно від досягнень класу, можна спробувати 10 музичних тактів)</p> <p>Розучування мелодій та пісень на слух.</p> <p><u>Прослуховування музичних творів</u> (у записі або у живому виконанні вчителя). Обговорення їх, опис (ритм, настрій, характер, темп. Розрізнення, визначення та опис особливостей вальсу, танго, фокстроту, квікстепу. Прослуховування та обговорення класичних музичних композицій на фортепіано, флейті, скрипці, гітарі та ін.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>(маракасами, брязкальцями, барабаном та ін.) під час звучання музичного твору. Намагається сам створювати музику, давати їй характеристику (весела, сумна, швидка, повільна).</p>	<p>індивідуальності та неповторності. Формування позитивної самооцінки, світогляду, естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.</p>
--	---	--	--

8 клас
2 години на тиждень – 70 годин на рік

№ з/п	К-сть годин	Зміст	Очікувані результати	Корекційно-розвиткова лінія
1	1	Вступне заняття Правила безпеки на уроці. Організаційні заняття	Учень дотримується правил поведінки на занятті	Формування дисциплінованості, відповідальності.
2	2	Вступ до музично-ритмічних занять Роз'яснення що навчальний рік буде присвячено вивченню латиноамериканських танців, особливостей їх виконання: ритм, темп, основні рухи та історію їх появи (країни, де вони зародилися). Протягом року буде вивчено особливості мелодики, традицій танцю та ін.	Учень знає, основні танці латиноамериканської програми, знає основні рухи, розуміє та впізнає ритми, мелодику, може розказати історію походження танців.	Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті.
3	6	Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи) Виконання вправ у різному темпі, напрямках, позиціях тощо: ходіння, шиккування, маршування, біг, підскоки, стрибки, виконання ритміко-гімнастичних вправ, виконання рухів з предметами та релаксуючі вправи для всього тіла. <u>Розслаблюючі, релаксуючі вправи:</u> учень вміє розслабити руки, плечі, спину та знову їх напружити в положенні сидячи, лежачи на спині та	Учень ритмічно виконує усі види вправ орієнтуючись на зразок, який демонструє вчитель (ходить, бігає, стрибає, нахиляє тулуб), вміє змінювати темп виконання вправ, напрям ходьби, маршування та бігу, ритмічно виконує рухи з предметами. Учень легко і самостійно орієнтується у просторі із дотриманням зазначених напрямів, намагається одночасно з іншими учнями починати і	Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування просторових

		<p>сидячі ноги навхрест.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>закінчувати рухи, вміє тримати дистанцію. Учень ритмічно та правильно виконує усі ритміко-гімнастичні вправи. Вміє розслабляти м'язи шиї, тулуба, кінцівок, виконуючи відповідні релаксуючі вправи за зразком, який демонструє вчитель. Учень обережно та вправно передає предмети, дотримуючись правил безпеки. Виконує рухи у парах.</p>	<p>уявлень.</p> <p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
4	22	<p>Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи</p> <p><u>Танцювальні рухи:</u> вивчення рухів з таких танців як пасадобль, самба, румба, ча-ча-ча, джайв. Позиції рук, основні повороти, стрибки, підстрибування, пришвидшення руху, сповільнення руху, зміна позицій танцювальної пари під час танцю, кружляння, ковзання, пластичність рухів руками, ногами та ін.</p> <p><u>Музично-танцювальні імпровізації:</u> учні слухають музику, під яку зазвичай виконуються танці латиноамериканської програми і з</p>	<p>Ритмічно виконує та повторює нові танцювальні рухи, кроки та позиції у відповідності до зразка, який демонструє вчитель та музичного супроводу. Учень знає основні елементи латиноамериканських танців, відповідно до музичного супроводу змінює ритм, темп рухів, ритмічно виконує кроки, оберти, стрибки, присідання та інші рухи. Учень виразно, правильно, синхронно і ритмічно виконує елементи танцювальних рухів. Вміє відповідними рухами</p>	<p>Фізичний розвиток за зміцнення усього організму: загальної та дрібної моторики, серцево-судинної системи, дихальної, опорно-рухової тощо. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Розвиток швидкості реакції на звукові сигнали, розвиток художніх, музичних, творчих</p>

		<p>вивчених, простих рухів самостійно танцюють, імпровізуючи та комбінуючи рухи, залежно від музичного супроводу. ПРИМІТКА. Вчитель може надавати для прослуховування класу чи кожному окремо (по черзі кожному учню) невеликі музичні комбінації з декількох видів танців по 1 хвилині протягом 3-5 хвилин, учні ж мають вгадувати види танців, але відповідь давати не вербально, а показувати це елементами відповідного танцю. Подібно до того, як було у 8 класі з танцями бальної програми.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>передавати ритмічний малюнок мелодії. Орієнтується у просторі, дотримується і зберігає потрібну відстань одне від одного. Намагається створювати певний музично-художній образ. Рухи виконує відповідно до характеру музики. Вміє імпровізувати та створювати певний танець під запропонований музичний твір, передає ритмічний малюнок музики, відзначає рухами музичні акценти.</p>	<p>здібностей, формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, формування краси і виразності рухів, граційності, постави. Формування колективізму, культури спілкування, формування позитивних якостей характеру учня. Можливість для самовираження, позитивний вплив на психологічний стан учня. Загальний розвиток особистості: ознайомлення з елементами світової культури (історичними звичаями, традиціями інших країн).</p>
5	16	<p>Рухливі музично-ритмічні ігри: Ігри-естафети, ігри з предметами: гра з прапорцями «Багаття», ігри з обручами «Світлофор», ігри на координацію, витривалість та командування.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>Учень виразно виконує образно-ігрові дії (передає рухами різні ігрові образи, відтворювати характерні рухи персонажів ігор відповідно до тексту пісні/музичної композиції чи тексту гри). Виконує ігри з предметами, змінюючи рухи відповідно до динамічних реєстрових та темпових змін музичного супроводу; вміє</p>	<p>Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила,</p>

			<p>координувати ритміку мови і рухи. Дотримується правил безпеки, не штофхається, знаходить спільну мову під час командних ігор, намагається скоординовано рухати тілом, проявляє пластичність та витривалість тощо. Обережно і вправно бере участь в іграх естафетах та з предметами. Вміє супроводжувати гру співом, ритмічною мовою, примовками (залежно від особливостей та виду гри).</p>	<p>витривалість, спритність; формування просторових уявлень. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом. Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
6	22	<p>Сприймання та відтворення музичних творів: <i>Спів та розспівування</i> в діапазоні трьох октав (по-одному, по-двоє, всі разом). Розподіл класу на два голоси для виконання пісень (першого та другого). Використання вправ з логоритміки під музичний супровід, промовляння приказок, скоромовок та ін. (на вибір вчителя з поступовим ускладненням протягом року). Музичне декламування (читання з листа певного невеликого уривку</p>	<p>Учень намагається повторювати пісні, розспівується, попадає в такт і ноту звучання, вчасно та одночасно вступає у пісню, музичну композиція, разом з іншими учнями. Визначає, розпізнає та реагує рухами, голосом на початок і кінець музичної композиції, вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики, що підбирає та змінює вчитель.</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики. Формування вміння сприймати музичні твори (характер, темп, ритм); передавати їх зміст словами, рухами, музичними інструментами. Формування позитивного емоційного відгуку на музику. Формування пізнавального</p>

	<p>тексту – будь-якого за змістом) – в голос під певний музичний супровід, неначе розспівуючись.</p> <p><u>Прослуховування музичних композицій та їх акомпанемент</u> Сприймання на слух певного ритмічного малюнку та повторення його за вчителем оплесками, простукуванням (або певним інструментом). ПРИМІТКА. Розмір композиції необхідно збільшити до 10 музичних тактів) Розучування мелодій та пісень на слух.</p> <p><u>Прослуховування музичних творів</u> (у записі або у живому виконанні вчителя). Обговорення їх, опис (ритм, настроїв, характер, темп. Розрізнення, визначення та опис особливостей ча-ча-ча, джайву, пасадоблю, рубми, сальси та ін. Акомпанемент музичними інструментами (брязкальцями, бубнами, маракасами, тарілками, оплесками в долоні тощо).</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>Учень декламує текстові фрагменти наспівно під певний музичний супровід.</p> <p>Може назвати характер музичного супроводу, його гучність, темп (веселий чи сумний, тихий чи голосний, швидкий чи повільний). Узгоджує рухи із темпом музичного супроводу.</p> <p>Учень вміє акомпанувати певним музичним інструментом (маракасами, брязкальцями, барабаном та ін.) під час звучання музичного твору. Намагається сам створювати музику, давати їй характеристику (весела, сумна, швидка, повільна).</p>	<p>інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення, уяви, фантазії; заохочення та стимулювання до активної художньої діяльності, проявів імпровізації. Формування естетичного смаку. Сприяння усвідомленню своєї індивідуальності та неповторності. Формування позитивної самооцінки, світогляду, естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.</p>
--	---	--	--

9 клас

2 години на тиждень – 70 годин на рік

№ з/п	К-сть годин	Зміст	Очікуванні результати	Корекційно-розвиткова лінія
1	1	Вступне заняття Правила безпеки на уроці. Організаційні заняття	Учень дотримується правил поведінки на занятті	Формування дисциплінованості, відповідальності.
2	2	Вступ до музично-ритмічних занять Роз'яснення що навчальний рік буде присвячено вивченню сучасних танців, особливостей їх виконання: ритм, темп, основні рухи та історію їх появи (країни, де вони зародилися): степ; стиль модерн, контемпорарі, вільний танець, Нір-Нор, тектонік. Протягом року буде вивчено особливості мелодики, традицій танцю та ін.	Учень знає, основні сучасні танці: степ; стиль модерн, контемпорарі, вільний танець, Нір-Нор, тектонік, знає основні рухи, розуміє та впізнає ритми, мелодику, може розказати історію походження танців.	Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті.
3	5	Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи): Знати обсяг матеріалу опанованого за попередні навчальні роки. Виконувати усі види вправ у різному темпі, напрямках, позиціях тощо: ходіння, шиккування, маршування, біг, підскоки, стрибки, виконання усіх ритміко-гімнастичних вправ, виконання рухів з предметами та релаксуючі вправи для всього тіла. <i>Розслаблюючі, релаксуючі вправи:</i> учень вміє розслабити руки, плечі,	Учень ритмічно виконує усі види вправ орієнтуючись на зразок, який демонструє вчитель (ходить, бігає, стрибає, нахиляє тулуб), вміє змінювати темп виконання вправ, напрям ходьби, маршування та бігу, ритмічно виконує рухи з предметами. Учень легко і самостійно орієнтується у просторі із дотриманням зазначених напрямів, намагається одночасно з іншими учнями починати і закінчувати рухи, вміє тримати	Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування просторових

		<p>спину та знову їх напружити в положенні сидячи, лежачи на спині та сидячі ноги навхрест.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>дистанцію. Учень ритмічно та правильно виконує усі ритміко-гімнастичні вправи. Вміє розслабляти м'язи шиї, тулуба, кінцівок, виконуючи відповідні релаксуючі вправи за зразком, який демонструє вчитель. Учень обережно та вправно передає предмети, дотримуючись правил безпеки. Виконує рухи у парах.</p>	<p>уявлень.</p> <p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
4	26	<p>Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи</p> <p><u>Танцювальні рухи:</u> вивчення рухів з таких танців як степ; стиль модерн; контемпорарі, вільний танець, Нір-Нор, тектонік.. Позиції рук, позиції ніг, основні повороти, стрибки, підстрибування, пришвидшення руху, сповільнення руху, зміна позицій під час танцю, кружляння, ковзання, пластичність рухів руками, ногами та ін. Танці одиночні, парні та групові.</p> <p><u>Музично-танцювальні імпровізації:</u> учні під час прослуховування музичних композицій з вивчених рухів самостійно танцюють, імпровізуючи та</p>	<p>Ритмічно виконує та повторює нові танцювальні рухи, кроки та позиції у відповідності до зразка, який демонструє вчитель та музичного супроводу. Учень знає основні елементи сучасних танців, відповідно до музичного супроводу змінює ритм, темп рухів, ритмічно виконує кроки, оберти, стрибки, присідання та інші рухи. Учень виразно, правильно, синхронно і ритмічно виконує елементи танцювальних рухів. Вміє відповідними рухами передавати ритмічний малюнок мелодії. Орієнтується у просторі,</p>	<p>Фізичний розвиток за зміцнення усього організму: загальної та дрібної моторики, серцево-судинної системи, дихальної, опорно-рухової тощо. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Розвиток швидкості реакції на звукові сигнали, розвиток художніх, музичних, творчих здібностей, формування пізнавального інтересу до</p>

		<p>комбінуючи рухи, залежно від музичного супроводу.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>дотримується і зберігає потрібну відстань одне від одного. Намагається створювати певний музично-художній образ. Рухи виконує відповідно до характеру музики. Вміє імпровізувати та створювати певний танець під запропонований музичний твір, передає ритмічний малюнок музики, відзначає рухами музичні акценти. Учень (одноосібно та в парах) вміє імпровізувати під задану музику, створюючи власний танець із відомих елементів.</p>	<p>музичного і хореографічного мистецтва, формування краси і виразності рухів, граційності, постави. Формування колективізму, культури спілкування, формування позитивних якостей характеру учня. Можливість для самовираження, позитивний вплив на психологічний стан учня. Загальний розвиток особистості: ознайомлення з елементами танцювальної культури, сучасної хореографії., сучасного мистецтва.</p>
5	12	<p>Рухливі музично-ритмічні ігри: Ігри-естафети, командні-ігри на командоутворення, ігри на розвиток координації, спритності, гнучкості, витривалості.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>Учень вправно та точно дотримується правил ігор, бере участь у іграх-змаганнях, іграх-естафетах. Виконує ігри з предметами, змінюючи рухи відповідно до динамічних реєстрових та темпових змін музичного супроводу. Дотримується правил безпеки, не штовхається, знаходить спільну мову під час командних ігор, намагається скоординовано рухати тілом, проявляє пластичність та витривалість тощо.</p>	<p>Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування просторових уявлень.</p>

				<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
6	24	<p>Сприймання та відтворення музичних творів: <u>Спів та розспівування</u> у два голоси (першого та другого). Використання вправ з логоритміки під музичний супровід, промовляння приказок, скоромовок та ін. Музичне декламування (читання з листа певного невеликого уривку тексту – будь-якого за змістом) – в голос під певний музичний супровід, неначе розспівуючись. Розучування мелодій та пісень на слух. <u>Прослуховування музичних композицій та їх акомпанемент</u> Відтворення на музикальних інструментах темпу заданої мелодії, її повтор будь-яким з</p>	<p>Учень повторює пісні, розспівується, попадає в такт і ноту звучання, вчасно та одночасно вступає у пісню, музичну композиція, разом з іншими учнями. Учень в класі виконує певний голос під час співу (перший чи другий), в вправно вміє співати у хорі. Визначає, розпізнає та реагує рухами, голосом на початок і кінець музичної композиції. Учень декламує текстові фрагменти наспівно під певний музичний супровід. Може назвати характер музичного супроводу, його гучність, темп (веселий чи сумний, тихий чи</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики. Формування вміння сприймати музичні твори (характер, темп, ритм); передавати їх зміст словами, рухами, музичними інструментами. Формування позитивного емоційного відгуку на музику. Формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення,</p>

	<p>наявних інструментів (мелофону, маракасів, брязкальці, тарілок, бубнів, барабану та ін.). Індивідуальна та колективна імпровізація (учні самостійно за допомогою інструментів створюють музичний твір). Робота в парах (один учень показує музично-ритмічний малюнок, інший повторює, і навпаки). Учень засобами наявних в класі музичних інструментів може передати свій настрій, емоційний стан. Сприймання на слух певного ритмічного малюнку та повторення його за вчителем оплесками, простукуванням (або певним інструментом).</p> <p><i>Прослуховування музичних творів</i> (у записі або у живому виконанні вчителя). Обговорення їх, опис (ритм, настрої, характер, темп. Акомпанемент музичними інструментами (брязкальцями, бубнами, маракасами, тарілками, оплесками в долоні тощо).</p> <p><i>Орієнтовний музичний супровід:</i> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>голосний, швидкий чи повільний). Узгоджує рухи із темпом музичного супроводу. Учень вміє акомпанувати певним музичним інструментом (маракасами, брязкальцями, барабаном та ін.) під час звучання музичного твору. Намагається сам створювати музику, давати їй характеристику (весела, сумна, швидка, повільна). Вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики, що підбирає та змінює вчитель.</p>	<p>уяви, фантазії; заохочення та стимулювання до активної художньої діяльності, проявів імпровізації. Формування естетичного смаку. Сприяння усвідомленню своєї індивідуальності та неповторності. Формування позитивної самооцінки, світогляду, естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.</p>
--	---	--	---

10 клас
2 години на тиждень – 70 годин на рік

№ з/п	К-сть годин	Зміст	Очікувані результати	Корекційно-розвиткова лінія
1	1	Вступне заняття Правила безпеки на уроці. Організаційні заняття	Учень дотримується правил поведінки на занятті	Формування дисциплінованості, відповідальності.
2	2	Вступ до музично-ритмічних занять Роз'яснення що навчальний рік буде присвячено продовженню вивчення сучасних танців, особливостей їх виконання: ритм, темп, основні рухи та історію їх появи (країни, де вони зародилися): степ; стиль модерн; контемпорарі, вільний танець, Нір-Нор, тектонік. Протягом року буде вивчено особливості мелодики, традицій танцю та ін.	Учень знає, основні сучасні танці: степ; стиль модерн, контемпорарі, вільний танець, Нір-Нор, тектонік, знає основні рухи, розуміє та впізнає ритми, мелодику, може розказати історію походження танців.	Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті.
3	4	Музично-ритмічні вправи (музично-ритмічні рухи) Виконання вправ у різному темпі, напрямках, позиціях тощо: ходіння, шиккування, маршування, біг, підскоки, стрибки, виконання ритміко-гімнастичних вправ, виконання рухів з предметами та релаксуючі вправи для всього тіла. <u>Розслаблюючі, релаксуючі вправи:</u> учень вміє розслабити руки, плечі, спину та знову їх напружити в	Учень ритмічно виконує усі види вправ орієнтуючись на зразок, який демонструє вчитель (ходить, бігає, стрибає, нахиляє тулуб), вміє змінювати темп виконання вправ, напрям ходьби, маршування та бігу, ритмічно виконує рухи з предметами. Учень легко і самостійно орієнтується у просторі із дотриманням зазначених напрямів, намагається одночасно	Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність;

		<p>положенні сидячи, лежачи на спині та сидячі ноги навхрест.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>з іншими учнями починати і закінчувати рухи, вміє тримати дистанцію. Учень ритмічно та правильно виконує усі ритміко-гімнастичні вправи. Вміє розслабляти м'язи шиї, тулуба, кінцівок, виконуючи відповідні релаксуючі вправи за зразком, який демонструє вчитель. Учень обережно та вправно передає предмети, дотримуючись правил безпеки. Виконує рухи у парах.</p>	<p>формування просторових уявлень.</p> <p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
4	26	<p>Підготовчі вправи до танців, танцювальні рухи</p> <p><u>Танцювальні рухи:</u> продовження вивчення рухів таких танців як степ; стиль модерн; контемпорарі, вільний танець, Нір-Нор, тектонік. Танці одиночні, парні та групові. Поєднання вивчених рухів із доповненням їх рухами з предметами, синхронне виконання рухів у парах, колективом. Повторення елементів українських танців, класичних бальних та латиноамериканських.</p> <p><u>Музично-танцювальні імпровізації:</u></p>	<p>Учень знає та пам'ятає рухи з попередніх років навчання. Ритмічно виконує та повторює нові та вивчені танцювальні рухи, кроки та позиції у відповідності до зразка, який демонструє вчитель та музичного супроводу. Вміє поєднувати старі та нові рухи. Учень знає основні елементи сучасних танців, відповідно до музичного супроводу змінює ритм, темп рухів, ритмічно виконує кроки, оберти, стрибки, присідання та</p>	<p>Фізичний розвиток за зміцнення усього організму: загальної та дрібної моторики, серцево-судинної системи, дихальної, опорно-рухової тощо. Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом. Розвиток швидкості реакції на звукові сигнали, розвиток</p>

		<p>учні під час прослуховування музичних композицій з вивчених рухів (різних танців – українській, сучасних, бальних та латиноамериканських) самостійно танцюють, імпровізуючи та комбінуючи рухи, залежно від музичного супроводу. Повторення старих елементів, що вивчені за попередні роки, доповнення їх новими.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>інші рухи. Учень виразно, правильно, синхронно і ритмічно виконує елементи танцювальних рухів. Вміє відповідними рухами передавати ритмічний малюнок мелодії. Орієнтується у просторі, дотримується і зберігає потрібну відстань одне від одного. Намагається створювати певний музично-художній образ. Рухи виконує відповідно до характеру музики. Вміє імпровізувати та створювати певний танець під запропонований музичний твір, передає ритмічний малюнок музики, відзначає рухами музичні акценти. Учень (одноосібно та в парах) вміє імпровізувати під задану музику, створюючи власний танець із відомих елементів.</p>	<p>художніх, музичних, творчих здібностей, формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, формування краси і виразності рухів, граційності, постави. Формування колективізму, культури спілкування, формування позитивних якостей характеру учня. Можливість для самовираження, позитивний вплив на психологічний стан учня. Загальний розвиток особистості: ознайомлення з елементами танцювальної культури, сучасної хореографії, сучасного мистецтва.</p>
5	16	<p>Рухливі музично-ритмічні ігри: Ігри-естафети, ігри на командоутворення, ігри спрямовані на координацію та витривалість.</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>Учень вправно та точно дотримується правил ігор, бере участь у іграх-естафетах. Виконує ігри з предметами. Дотримується правил безпеки, не штовхається, знаходить спільну мову під час командних ігор, намагається скоординовано рухати тілом, проявляє пластичність та</p>	<p>Фізичний розвиток: формування правильної постави, ходи, скоординованості рухів, корекція загальної та дрібної моторики; корекція диференційованості рухів; зміцнення та корекція рухового апарату; розвиток</p>

			витривалість тощо.	<p>дихання; розвиток таких фізичних якостей як сила, витривалість, спритність; формування просторових уявлень.</p> <p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики, формування вміння поєднувати рухи тіла з музичним супроводом.</p> <p>Психологічний розвиток: формування позитивних рис характеру – наполегливості, вимогливості, терплячості, старанності; підвищення рівня самоконтролю, впевненості в собі та ін.</p>
6	24	<p>Сприймання та відтворення музичних творів <u>Спів та розспівування</u> у два голоси (першого та другого). Музичне декламування. <u>Прослуховування музичних композицій та їх акомпанемент</u> Відтворення на музикальних інструментах темпу заданої мелодії, її повтор будь-яким з наявних інструментів (мелофону, маракасів, брязкальці, тарілок, бубнів,</p>	<p>Учень в класі виконує певний голос під час співу (перший чи другий), в вправно вміє співати у хорі. Учень повторює пісні, розспівується, попадає в такт і ноту звучання, вчасно та одночасно вступає у пісню, музичну композиція, разом з іншими учнями. Визначає, розпізнає та реагує рухами, голосом на початок і кінець</p>	<p>Розвиток слухового сприймання: розвиток слухової уваги, пам'яті, відчуття ритму, темпу музики. Формування вміння сприймати музичні твори (характер, темп, ритм); передавати їх зміст словами, рухами, музичними інструментами. Формування позитивного емоційного</p>

	<p>барабану та ін.). Індивідуальна та колективна імпровізація (учні самостійно за допомогою інструментів створюють музичний твір). Робота в парах (один учень показує музично-ритмічний малюнок, інший повторює, і навпаки). Учень засобами наявних в класі музичних інструментів може передати свій настрій, емоційний стан.</p> <p><u>Прослуховування музичних творів</u> (у записі або у живому виконанні вчителя). Обговорення їх, опис (ритм, настрій, характер, темп. Акомпанемент музичними інструментами (брязкальцями, бубнами, маракасами, тарілками, оплесками в долоні тощо).</p> <p><u>Орієнтовний музичний супровід:</u> використання композицій зі списку* (що наведено в заключній частині) на вибір вчителя.</p>	<p>музичної композиції. Учень декламує текстові фрагменти наспівно під певний музичний супровід. Може назвати характер музичного супроводу, його гучність, темп (веселий чи сумний, тихий чи голосний, швидкий чи повільний). Узгоджує рухи із темпом музичного супроводу. Учень вміє акомпанувати певним музичним інструментом (маракасами, брязкальцями, барабаном та ін.) під час звучання музичного твору. Намагається сам створювати музику, давати їй характеристику (весела, сумна, швидка, повільна). Вміє поєднувати музичний супровід із рухами тіла, рухається відповідно до мелодики, що підбирає та змінює вчитель.</p>	<p>відгуку на музику. Формування пізнавального інтересу до музичного і хореографічного мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та творчої активності, художньо-образного мислення, уяви, фантазії; заохочення та стимулювання до активної художньої діяльності, проявів імпровізації. Формування естетичного смаку. Сприяння усвідомленню своєї індивідуальності та неповторності. Формування позитивної самооцінки, світогляду, естетичного смаку, покращення емоційного стану учня.</p>
--	---	--	--

ОРІЄНТОВНИЙ МУЗИЧНИЙ СУПРОВІД

1. Музичні композиції для занять з української тематики:

В. Верменич «Калинова пісня»; М. Лисенко «Наталка Полтавка», «Коза-Дереза»; «Пан-Коцький», «Пливе човен», «Якби мені черевики» та інші композиції автора; В. Шаїнський, «Дитячий кроков'як»; С. Козак «Кобзар»; В. Косенко «Струмочок»; М. Герц «Чарівна сопілка», «Вінок»; Ю. Щуровський «Баркарола»; М. Гринишин «Гопак»; С. Гулак-Артемівський «Стоїть явір над водою», «Спать мені не хочеться», «Ой на горі та й жєнці жнуть»; В. Івасюк «Червона рута», «Водограй», «Балада про мальви». Українські народні пісні: «Коляда–коляда», «Щедрик–вердик»; «Танцювала риба з раком», «Я коза ярая»; «Подольночка», «Їхав козак за Дунай», «Ой на горі та жєнці жнуть», «Ой Морозе, Морозенку», «Зеленеє жито зелене», «Ой на горі два дубки», «Ой на горі та жєнці жнуть»; «За світ встали козаченьки», «Вийди, вийди, Іванку» та інші. Музика сучасних музичних гуртів: «Океан Ельзи», «Тартак», «Воплі Відоплясова», «Мандри», «Гайдамаки», «Очеретяний кіт» та ні. Музичні композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

2. Музичні композиції для занять з бальних танців:

М. Крассєва «Літній вальс»; Д. Циганков «Зимовий вальс»; А. Філіпенко «Весняний вальс»; Л. Бетховен «Німецький танець до мажор»; Ш. Гуно. Вальс з опери «Фауст»; Ф. Шуберт «Німецький танець мі мажор», «Танок з квітами» та всі вальси композитора; Т. Ломова «Дитячий краков'як»; Е. Гріг «Вальс-експромт»; І. Шамо «Києве мій»; Ж. Бізе «Менует для флейти»; Російська народна пісня «Очі чорні», Ф. Шопен полонези, вальси композитора Й. Гайдн вальси; Й. Штраус «Нічний метелик», «Радуйся життя», «Політ Фенікса», «Мрії і любов», «Олександра-вальс», «Вальс Аделі» та інші вальси композитора; І. Штраус (син) «Казки Вінського лісу»; Ф. Шопен будь-які вальси композитора; Б. Кемпферт. Іспанські очі; Е. Капуа. «О, моє сонце»; І. Дунаєвський «Як багато гарних дівчат»; Е. Колмановський «Старовинне танго»; О. Фельцман «Старі слова»; П. Абрахам «Танголіта»; А. Вілолдо «Аргентинське танго»; Е. Карара «Абандонадо»; Х. Еберхард «Червона троянда». Музичні композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

3. Музичні композиції для занять з латиноамериканських танців:

Є. Шилін «Іспанський танок», «Кубинський танок» (гітара); Н. Зідлер «Чакона» (гітара); М. Анідо «Аргентинська мелодія» (гітара); Ж. Бізе «Пісня Тореадора» з опери «Кармен», Ж. Фернандес «Guantanamera». Можна використовувати сучасних виконавців латиноамериканської музики: Хуліо Іглєсіас, Гіпсі Кінгс, Астор Піацолла, Рауль ді Бласіо, Джоан Мануель Серрат, Консуело Луз, Едмундо Рос та інших. Сучасні виконавці латиноамериканських ритмів та композиції: Ален Сушон «Foule sentimentale»; Деліла «Itsi bitsi petit bikini»; Джо Дасен «Guantanamera»; Ніагара «L'amour a la plage»; Паскаль Парізо «Que je sache (Quizas)»; Серж Генсбур «Cha

cha cha du loup»; Ванесса Параді «Joe le taxi»; Нора Джонс «I don't know why I didn't come»; Крістіна Агілера «Reflection»; Гіпсі Кінг «La Rumba-De Nicolas», «Una Rumba Por Aqui», «Rumba Del Stud». Музичні композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

4. Музичні композиції для занять з сучасних танців:

Композиції таких гуртів та виконавців вітчизняної естради: Океан Ельзи, Скрябін, Гайдамаки, Воплі Відоплясова, Jamala, Друга Ріка, Тартак, Плач Єремії, Бумбокс, Тіна Кароль, Марія Яремчук та багато ін.

Композиції таких гуртів та виконавців зарубіжної естради: David Guetta, Depeche Mode, Moby, Enigma, Andrea Bocelli, Morandi, Café del Mar, Cesária Évora, Kylie Minogue, Infected Mushroom, Muse, U2, The Rolling Stones, Led Zeppelin, Quik, Queen. та ін. Музичні композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

5. Музичні композиції для занять у ході музично-ритмічних ігор:

Я. Степовий «Рухатись і відпочивати»; О. Толіковськиц «Біг»; Л. Комаровський «Ходимо і бігаємо», Сен–Санс «Карнавал тварин»; «Кури та півні», «Лебідь»; О. Тилічєєва «Півень–забіяка»; Г. Тюн «Зозуля»; Л. Хереско «Павук і мухи»; «Добрий жук» пісня Попелюшки, з художнього фільму «Попелюшка». Музичні композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

6. Музичні композиції для релаксуючих вправ:

К. Дебюсі, «Море» та «Місячне сяйво», «Сірінкс» (флейта); Г.-Ф. Абель сонати для скрипки; Т. Альбіноні «Адажіо» (скрипка); І. Бах концерти для скрипки, сюїти для флейти; А. Вівальді сонати для скрипки, «Концерт до мінор для флейти з оркестром»; Е. Гріг «Пташка»; Й. Бах «Бранденбурзький концерт № 6 сі бемоль мажор», «Аве Марія»; В. Моцарт «Концерт для флейти», «Симфонія № 43 до мажор», «Турецький марш»; Ф. Шопен «Революційний етюд» до діз мінор; Ю. Щуровський «Баркарола»; Л. Бетховен «Місячна соната». Інструментальна музика на розсуд вчителя. Музичні композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

7. Музичні композиції для занять зі сприймання та відтворення музичних творів:

Й. Бах Бранденбурзький концерт № 6 сі бемоль мажор; А. Вівальді, Концерт до мінор для флейти з оркестром (Largo); Е. Гріг, «Ранок», «Пташка», «Пісня Сольвейг»; Ф. Шопен «Прелюдія № 15»; Я. Степовий. «Зоре моя вечірняя»; Українські народні пісні: «Вийди, вийди сонечко», «Українка я маленька»; А. Філіпенко «Тече вода із–за гаю», «Ой заграйте дударики»; К. Дебюсі, «Море», «Місячне сяйво»; І. Штраус «Полька-Катеринка», інші польки; Я. Степовий вокальний цикл для дітей «Проліски». Інструментальна музика на розсуд вчителя. Музичні

композиції можуть бути обрані на розсуд вчителя, уподобання дітей у класі, відповідно до слухового розвитку дітей.

8. Також варто використовувати **календарно-обрядові**: веснянки, щедрівки, гаївки, колядки, купальські, обжинкові та інші. **Родинно-обрядові та побутові**: весільні, жартівливі, танцювальні (в тому числі коломийки), частівки, колискові та інші. **Кріпацького побуту**: чумацькі, наймитські, бурлацькі тощо. **Козацькі пісні**. **Історичні пісні і думи**. **Ліричні пісні та балади**. Ці різновиди народних пісень допомагають вивчати не лише музично-ритмічні вправи чи ігри, а й національну культуру, традиції українців, основні звичаї, історію тощо.